

Рябенко В.В.

кандидат економічних наук,

доцент кафедри економіки і права

Національного університету харчових технологій

МІСЦЕ СТРАТЕГІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Діяльність підприємства передбачає органічне поєднання процесів його функціонування і розвитку. Процеси ефективного функціонування підприємства є необхідною основою розвитку, а розвиток підприємства є визначальним фактором успішного функціонування.

Закон розвитку організацій стверджує, що кожна матеріальна система прагне досягти найбільшого сумарного потенціалу при проходженні всіх етапів життєвого циклу. Таким чином, потенціал організацій – головний критерій доцільності їхнього існування. Через ріст потенціалу йде розвиток організації і її підрозділів, а також всіх елементів виробничо-господарської системи.

В системі управління підприємством стратегічний потенціал виконує наступні функції:

- визначає орієнтири розвитку і є вихідною точкою для встановлення цілей підприємства;
- є вихідним базисом для розробки стратегії діяльності підприємства;
- є основою забезпечення високої результативності діяльності підприємства;
- є необхідною умовою забезпечення конкурентоспроможністю підприємства завдяки визначальним компетенціям, якими володіє суб'єкт господарювання та його персонал, за рахунок комбінування ресурсів такими способами, які не можуть повторити інші підприємства, що є важливим джерелом ренти і конкурентоспроможності на ринку;
- є комплексною характеристикою процесів взаємодії всіх функціональних підсистем підприємства;

- визначає тип відтворення на підприємстві (звужене, просте, розширене);
- є визначальним фактором виживання підприємства у умовах поширення кризових явищ;
- обґрунтовує характер трансформаційних процесів на підприємстві (реорганізація, реструктуризація, реінжиніринг бізнес-процесів тощо);
- є інтегральною характеристикою потенційних можливостей суб'єкта господарювання, які використовуються для визначення вартості підприємства;
- визначає тип реакції підприємства на динамічні і непередбачувані зміни в зовнішньому середовищі функціонування.

Таким чином, стратегічний потенціал підприємства – це системна сукупність стратегічних ресурсів, компетенцій та можливостей, які використовуються або можуть використовуватися на сучасному етапі та в довгостроковій перспективі для забезпечення сталого розвитку підприємства у відповідності з встановленими цілями та існуючими тенденціями у зовнішньому середовищі.

Управління потенціалом підприємства є одним з найбільш перспективних і таких, що інтенсивно розвиваються, напрямків розвитку теорії і практики управління. Управління стратегічним потенціалом підприємства – це комплекс стратегічних і тактичних заходів формування, використання та розвитку стратегічного потенціалу, які спрямовуються на досягнення стратегічних і фінансових цілей шляхом органічного і збалансованого поєднання процесів функціонування і розвитку підприємства.

Управління стратегічним потенціалом поєднує процеси функціонування і розвитку в єдину систему забезпечення результативності діяльності підприємства на сучасному етапі та в довгостроковій перспективі. Виходячи з цього, управління потенціалом підприємства зосереджується на двох рівнях: тактичному і стратегічному. На тактичному рівні метою управління є одержання прибутку шляхом реалізації процесів використання наявного потенціалу для забезпечення ефективного функціонування підприємства. На

стратегічному рівні метою управління є зростання вартості підприємства шляхом реалізації процесів формування і розвитку потенціалу для забезпечення розвитку підприємства.

Система управління стратегічним потенціалом підприємства складається з трьох підсистем: підсистема управління формуванням стратегічного потенціалу; підсистема управління використанням стратегічного потенціалу; підсистема управління розвитком стратегічного потенціалу.

Управління формуванням стратегічного потенціалу підприємства повинне спрямовуватися на формування ресурсного потенціалу, компетенцій та можливостей розвитку. Управління використанням стратегічного потенціалу підприємства являє собою управління процесом перетворення наявних ресурсів у джерело конкурентних переваг підприємства у відповідності з можливостями, що існують у зовнішньому середовищі, за допомогою компетенцій, якими володіє підприємство. Управління розвитком стратегічного потенціалу підприємства передбачає реалізацію процесів його трансформації на основі інноваційних та інвестиційних заходів, що ведуть до кількісних і якісних змін у всіх функціональних складових діяльності підприємства з орієнтацією на зовнішнє середовище для створення стратегічного потенціалу успіху та забезпечення довгострокових конкурентних переваг.